

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

508. An factâ nulliter reservatione pensionis, collatio quoque beneficii sit nulla; & econtra si collatio sit invalida, sit quoque invalida facta in collatione impositio pensionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

beneficii resignati, quod retinere poterat. Dico, quod retinere poterat: nam si pensionem quis impetrat in resignatione beneficii, quod nullatenus retinere poterat, v. g. quia consecutus, vel consecutus aliud incompatible, per cuius assecutionem vacaturum erat illud beneficium, quod resignat, in tali pensionis impetratione adhuc necessarium faciendam mentionem de obtentis, & praesertim de illo beneficio incompatibili, in quo, vel ad quod jus habet; eod quod jam non sit amplius pensio ex causa resignationis seu onerosa, & ne nimium dispendium patiat, sed lucrativa, docet idem Garc. *loc. cit. n. 90.*

2. Respondet secundo aliter, & in contrarium distinguendo Castrop. *de benef. d. 1. p. 11. §. 5. n. 5.* nimirum in nulla impetratione pensionis, sive neque in impetratione pensionis ex causa lucrativa, neque in impetratione pensionis ex causa onerosa faciendam esse mentionem de beneficiis obtentis, aut jure ad illa; eod quod nullus textus hanc mentionem expostulat, ac proinde nullum quod ad hanc necessitatem faciendi mentionem de beneficiis obtentis in jure fundamentum habeat illa à Garcia allata distinctio inter pensionem ex causa onerosa, & ex causa lucrativa: solumque jure caveatur, in impetratione beneficii faciendam esse mentionem cujuscunque beneficii obtenti, pensio autem in illis, quae odiosa sunt & poenalia, non comprehendatur nomine beneficii. Quod ipsum confirmatur ex eo, quod plures gravissimi AA. prout videre est apud Gonz. *gl. 5. §. 5. à n. 16.* & Garc. *loc. cit. n. 75.* censeant, in impetratione beneficii necessariò non esse faciendam mentionem pensionis jam obtentae. Sed & quod stylum Curiae attinet, de eo non satis constat, quin & contrarium colligatur in ipsis literis pensionis, dum saepe in favorem illorum, qui beneficiis aliis jam obtentis gaudent, expediuntur absque eo, quod in ipsis ulla mentio fiat beneficiorum illorum. Econtra verò in impetratione pensionis fieri necessariò debere mentionem pensionis alterius jam obtentae, prout id ipsum docere ait Azor. *p. 2. l. 8. c. 9. q. 3. Paris. l. 6. q. 2. n. 40.* Garc. *loc. cit. n. 561.* ubi tamen hi AA. id non docent, sed solum tradunt faciendam mentionem pensionis jam statuta (intellige quicumque demum) super eodem beneficio. Adeoque quod pro ratione hujus partis adducit Castrop. nimirum quod, nisi id ipsum exprimat, Papa non censeatur velle gravare duplici onere Ecclesiam, non congruit huic parti, nisi fortè per Ecclesiam intelligat universalem, vel certè Ecclesiam aliam, in qua plura sunt beneficia.

Quaestio 506. An, dum exprimenda pensio jam praehabitata à pensionario, vel etiam imposita eidem beneficio nova pensione gravando, exprimenda quoque sit quantitas harum pensionum, uti & quantitas reddituum beneficii pensione gravandi?

1. Respondeo ad primum negativè. Castrop. *cit. p. 11. n. 7.* citans Gig. *de pens. q. 67. conclus. 6.* & Rot. in *Abulens. beneficii de Mobiltran. 30. Octob. 1595.* contra Garc. *p. 1. c. 5. n. 101.* & quos citat *n. 93 & 94.* Caccialup. *de pens. q. 26.* Mascari. *de prob. concl. 888. n. 16.* Gamb. *de pot. Leg. l. 6. n. 350.* Zechum & c. Nam vi juris communis dicta quantitas exprimenda non est: regula autem illa cancellaria de exprimendo valore loquitur solum de

impetratione beneficiorum; sed neque, utpote exorbitans à jure communi, extendenda est ad impetrationem pensionum ob generalitatem illam verborum: & aliorum quorumcumque beneficiorum. tamen enim quandoque sub dicta generalitate comprehendantur pensiones, ut multis ostendit Sauch. *l. 2. in decalog. c. 28. n. 36.* Gamb. *de pot. Leg. l. 6. n. 350.* Rebuff. & alii citati à Castrop. id tamen intelligendum de materia favorabili ad summum, non de odiosa, praesertim si adjecta particula limitativa, ut in praesenti verba illa regula limitantur ex dictione aliorum, quae similia replicat, non impropria & dissimilia illis, quibus dicta dictio applicata, qualia sunt pensiones comparatione beneficiorum.

2. Respondeo ad secundum affirmativè, nempe in casu, quo in beneficio jam gravato pensione constituenda nova pensio, valorem istius antiquae pensionis esse exprimendum, ne contingat beneficium ultra vires gravari. Castrop. *cit. n. 7. in fine;* etsi sub medium istius num. dixisse videretur contrarium, sed ex errore typographi, qui omisisse videtur *to excepto.*

3. Respondeo ad tertium affirmativè, seu exprimentam quoque quantitatem reddituum beneficii gravandi pensione; efformatur siquidem super dicta quantitate intentio Papae constituentis pensionem. Lott. *l. 1. q. 41. n. 22.* determinatam verò & certam quantitatem fructuum, uti nec illius expressionem necessariam esse simpliciter ad pensionem constituendam, sed tantum, ut Papa secundum illam determinet congruam ipsius titularis; adeoque narrativam illam, non pensionarii, sed titularis tantum gratia fieri, ait Lott. *n. 23.*

Quaestio 507. An, si reservatio pensionis ex causa resignationis est nulla, nulla quoque sit resignatio, & contra?

1. Respondeo ad primum: Si pensio reservata in resignatione condicionali non alia s. aliter, aut alio modo, subsistere nequiret, similiter neque resignatio sortiri posset effectum; quia jus non abdicatur à resignante, nisi conditio, sub qua resignatio facta fuit, sit verificata. Tond. *qq. benef. p. 3. c. 139. n. 8.* loquens expressè de resignatione condicionali ex causa permutationis.

2. Respondeo ad secundum: Si resignatio est nulla, regulariter etiam pensio est nulla, quando fuit imposita ex causa resignationis; cum reservatio pensionis ex falsa causa sit nulla. Paris. *l. 6. q. 2. n. 76. & 77.* Corrad. *p. 2. benef. l. 5. c. 1. n. 47.*

Quaestio 508. An, si facta nulliter reservatio pensionis, collatio quoque beneficii sit nulla, v. g. dum inferior collator non habens potestatem reservandi pensionem, confert beneficium, & in hac collatione reservat pensionem; & contra, si collatio sit invalida, sit quoque invalida facta in collatione impositio pensionis?

1. Respondeo ad primum negativè; cum enim reservatio pensionis sit quid separatum à collatione beneficii, utile per inutile non vitiat, in iis, quae separationem recipiunt. Tond. *qq. benef. p. 3. c. 123. n. 11.*

2. Respondeo ad secundum quoque negativè; nam defectus intentionis in una parte gratiae non vitiat

viat gratiam in altera parte distincta & separata, in qua cessat defectus intentionis. Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 9. n. 59. & 60. Hinc si vacante aliquo beneficio per obitum, Papa conferat illud Petro cum reservatione pensionis ad favorem Joannis, si collatio facta Petro sit nulla ex aliquo vitio obreptionis seu incapacitatis illius, & propterea Antonius imperet hoc beneficium vacans per obitum uti prius, quamvis in hac gratia collationis ei facta non fuerit reservata aliqua pensio, tenebitur tamen iste Antonius solvere dictam pensionem prius ad favorem Joannis reservatam, quia prima concessio continebat duas gratias; unam collationis, alteram pensionis: & quamvis altera gratia collationis deficiat, non tamen deficit gratia pensionis; præsertim cum quilibet, ut solet, diversas literas gratiæ suæ expedit, Cujus tamen doctrinam quod ad hoc reprobatur Garc. p. 1. c. 5. n. 513. quem vide, uti & dicenda à nobis infra, ubi, an pensionarius teneatur probare jus primò consentientis pensioni.

Quæstio 509. An, & qualiter pensio affecta aliquo vitio convalescat?

Respondeo primò: Pensionem ob non factam mentionem pensionis anterioris nullam & invalidam, lapsu diuturni temporis confirmari posse, si possessor per longum tempus in solutione utriusque pensionis perseveraverit, & hoc casu locum fore regulæ de pacificis possess. tradit Tond. qq. benef. p. 1. c. 6. n. 2. Secus tamen esse, seu pensiones nullo tractu temporis confirmari, seu validas reddi, si ab initio vitio aliquo reali, puta simonia, aut simili affecta fuerunt, tradit idem Tond. l. c. n. 3. citans Charond. l. 1. respons. 47. de cetero

2. Respondeo secundò: Validare pensionem invalidam, non dependet à facto partium, sed à potestate Papa. Parit. l. 6. q. 2. n. 80.

De iis, qui obtinere possunt pensionem.

Quæstio 510. An incapax beneficii sit quoque incapax obtinere pensionem?

Respondeo: Non convenire in hoc AA. nam primò id negat Lott. l. 1. q. 40. ubi postquam n. 114. proposuisset sententiam oppositam, nempe incapacem beneficii, super quo imponitur pensio, incapacem quoque esse pensionis super tali beneficio impostæ, v.g. regularem, quia incapax est beneficii secularis, incapacem quoque esse pensionis impostæ super beneficio seculari, citassetque pro ea sententia Abb. in c. exstirp. da. de prob. n. 7. Rotam in Nolan. pens. 10. Jan. 1610. subjungit tandem n. 120. suam sententiam his verbis: Dicendum tamen est pro capacitate pensionis, sive in actu translationis, sive in actu reservationis à principio solum clericatum sufficere, etiamsi persona clericus non sit capax beneficii, super cujus fructibus est impostæ pensio; quia dum pensio reservatur, creatur jus quoddam penitus distinctum & separatim à beneficio, unde valet quidem argumentatio affirmativè concepta: Ille est capax beneficii, ergo & pensionis, tanquam à majore ad minus, prout, & non aliter argumentatur Gamb. l. 6. n. 241. non tamen valet argumentatio negativè concepta: Ille non est capax beneficii, ergo nec pensionis: cum longe minus sit pensionem

obtinere, quam beneficium. Et licet pensio & beneficium in hoc æquiparentur, quod utrumque exigat statum clericalem in obtinente pensionem, tamen non licet argumentari ab uno ad aliud ultra id, in quo æquiparantur. Ita ille. Ad Abbatis aliorumque auctoritatem respondet nu. 123. loqui eos de pensione, quæ extrahitur de fructibus beneficii per Episcopum, ut deserviat pro titulo novi beneficii, juxta terminos c. exstirpanda, verum istiusmodi pensionem non esse habendam in numero earum pensionum, de quibus hic. Ad decisionem Rotæ in dicta Nolan. ait, nu. 124. eam loqui de milite Hierosolymitano, atque ita obedientiario, cui præter defectum clericatus oritur aliud impedimentum ex voto, cujus effectus est, cum æqualiter arcere à pensione & beneficio, & quocumque alio jure, unde efficiatur proprietarius, prout declarat Gamb. loc. cit. à n. 245. Nota tamen, quæ idem Lott. l. 1. q. 36. n. 19. visus in contrarium tradere, dum ait: Sanctissimos Pontifices, cum usum hunc introduxerunt (nimirum, ut non nisi clericis concederentur pensiones) hanc quoque habuisse mentem, ut non aliis personis velent pensiones illas reservari, quam quæ essent capaces tituli, super cujus fructibus reservarentur, ne quid in fraudem canonum videatur attentari. Eandem negativam, & quidem loquendo non tantum de incapacitate beneficii, cui pensio imponitur, sed & respectu alterius beneficii, tenent Tond. qq. benef. p. 3. c. 174. n. 18. Garc. p. 1. c. 5. à n. 138. innixi declarationi S. Congregat. Concil. super ejus c. 7. sess. 14. consenti, decretum hoc, quod loquitur de incapacitate beneficiorum, in qua sunt homicidæ, non extendi ad pensiones. De qua declaratione ait Garc. loc. cit. n. 138. quod, etsi difficultatem patiat ex dictis (intellige à se, à nu. 123. ubi sententiam oppositam firmat & sequi videtur) ei tamen standum propter auctoritatem S. Congregat. cujus declarationes sunt necessariæ, & habent vim legis. Item tenent eandem Gonz. ad reg. 8. gl. 5. §. 5. nu. 26. Navar. cons. 2. n. 15. de rescrip. nempe ut Gonz. privatum & inhabilitatum ad obtinenda beneficia, non esse inhabilitatum ad obtinendas pensiones; quod ipsum verum quidem esse, dum inhabilitatio procedit à sententia hominis, utpote quæ est strictissimi juris & rigorosa interpretationis, asserit Garc. n. 124. & cum eo Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 3. n. 6. dicentes, in hoc sensu procedere sententiam Suar. to. 5. de censu. d. 27. f. 1. n. 15. docentis, quod suspensio à beneficio non comprehendit pensiones, quia poena non est extendenda ultra proprietatem vocis sine cogente fundamento, & pensio non est beneficium propriè, neque est jus vel ratio, quæ cogat ad hanc extensionem legis. Hinc

2. Econtra affirmativam, nimirum inhabilitatum (saltem per constitutionem juris seu legem, etsi hinc poenalem & odiosam) ad beneficia, inhabilitatum quoque ad pensiones tenent. Castrop. loc. cit. item Nav. cons. 11. n. 2. de temp. ordm. Zerol. in p. 2. Ep. p. 2. v. irregularitas. §. 8. Sanch. de matrim. l. 7. d. 44. n. 9. citati à Garc. n. 121. Item Barbol. jur. Eccles. l. 3. c. 11. n. 44. citans insuper Ciarlin. controv. forens. c. 10. à n. 5. Item Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 1. n. 18. ubi expressè: inhabilitatus ad beneficia generaliter per constitutionem non est capax pensionis, secus verò de inhabilitato per decretum seu sententiam hominis juxta opinionem